

UTRATA JEDNOSTEK ZNACZĄCYCH

1) Oblicz

$$f(x) = x \left[\sqrt{x+1} - \sqrt{x} \right]$$

x	Computed $f(x)$	True $f(x)$
1	.414210	.414214
10	1.54340	1.54347
100	4.99000	4.98756
1000	15.8000	15.8074
10000	50.0000	49.9988
100000	100.000	?

Przyczyna

$$\sqrt{x+1} - \sqrt{x} = \sqrt{101} - \sqrt{100} = 0.0499000$$

b. małe

$$\sqrt{100} = 10.0000, \quad \sqrt{101} = 10.0499$$

bliskie

odejmowanie bliskich sobie liczb (utrata jednostek znaczących)

Jak zaradzić? W tej sytuacji wystarczy

$$f(x) = x \frac{\sqrt{x+1} - \sqrt{x}}{1} \cdot \frac{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}} = \frac{x}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}}$$

Teraz

$$f(100) = 4.98756 \text{ (prawdziwe z tg dokładności)}$$

2)

$$f(x) = \frac{1 - \cos x}{x^2} \quad (\text{małe } x)$$

$$x \rightarrow 0 \Rightarrow \cos x \rightarrow 1$$

x	Computed $f(x)$	True $f(x)$
0.1	0.4995834700	0.4995834722
0.01	0.4999960000	0.4999958333
0.001	0.5000000000	0.4999999583
0.0001	0.5000000000	0.4999999996
0.00001	0.0	0.5000000000

np. $\cos(0.01) = 0.99995\dots$

czyli

$$1 - \cos(0.01)$$

$$= 0.0000499\dots$$

cztery jednostki stracone